

FAMILIAR

DIARIU BELETRISTICU SI ENCICLOPEDICU — LITERARIU.

Legend'a Viorelei

Erá o féta de-imperatu, mai mándra cá seninulu,
Cu ochii mari, cu mani subtiri, si albe cum e crinulu,
Cu peru blondinu, cu senu plapéndu, ... minune fe-
[tiorésca,

Ce n'au vediutu de cátu poetii prin lumea loru cerésca.
In tóta lumea pamenténa, fiintia n'a fostu inca,
Cá se-indrasnéscá ei a-i spune dorerea loru adénca;
Nici dorulu viu si nici vre-unu gându la ea nu se-
[naltia-se,

Cá-ci ea erá prin frumusétia a lumei-imperatésca;
Si numai caldulu ventu alu serei linu faci'a ei adie,
Cándu intre flori sér'a 'n gradina, petrece 'n reverie.
Si n'a fostu omu inca pre lume in faci'a-i se privésca
Cá-ci mam'a s'a o tieneá-inchisa, cá-in veci se nu
[iubésca.

Si sórele din ceriuri nalte, nici cându n'a sarutat'o
Nici lun'a blánda caletóre pe-obrazi n'a luminat'o, —
Ci numai ventulu serei spuse minunea ce-intelnise
In calea s'a cátu a ámblatu. ...

Si sórele surise, ...

Cá-ci elu nadaşduiá la dèns'a, — la faci'a ei de dina,
La ochii ei albastrii mari, la fruntea ei senina, —
Si totu cáutá mereu privilegiulu cu ea se se intèlnésca,
S'o scalde in ví'a s'a lumina, si-apoi s'o cucerésca,
S'o farmece prin foculu seu, si-in ceriuri s'o redice,
Se faca din ea alu seu sóre, si-apoi se-i póta dice:
— In mine mándr'a omenire 'si are pe-alu ei sóre
Ér' eu te am pre tine, Nina!... stelutia zimbítóre! —

II.

Cándu susu pre ceriuri deminéti'a, linu sórele resare,
Posomoritu si melancolicu 'si face-alu carare,

Cá-ci Nin'a nu-si aréta faci'a, — dar' vèntulu linu i spune
Cá in gradina vine Nin'a cându sórele apune, —
Dar' totusi nu e'cu potentia de a o vedeá in faci'a
Cá-ci ea e bine-acoperita de arbori si verdétia; —
Si-apoi naturei in potriua nici sórele nu póte
Se lucre, ... de-ace'a dènsulu se intréba si socóte:
Cá n'ar' fi óre vre-unu mijlocu de a vedeá pre Nin'a,
De nu in faci'a celu puçinu cositi'a ei-ori mân'a? ...
Dorere elu nu afla mijlocu de intèlnire,
Desi mereu 'lu mistuesce adènc'a s'a iubire. ...
Dar' o idea-i vine atunci'a... Prin ventu de luna
[ntréba, ..

Si lun'a la intrebarea lui a risu o nópte-intréga.
Si cum se nu cându elu nu scie mijlocu de intèlnire,
Elu domnulu universului, — a ceriului marire, ..
Si-apoi minune cá nu scie, cá si Nin'a-i femeie
Desi inchisa intre ziduri silita e se stee. — —

Si totu ridiéndu in lung'a-i cale frumós'a luna trece,
Cá-ci vede cá in astutime pre sóre 'lu intrece.
Ea vede cá nu numai singuru aice pre pamentu
Feme'a este mai astuta, ci si in ceriulu sántu. ...
Cá-ci óre ce-i sórele alt'a decâtu unu bravu barbatu,
Ér' lun'a o femeia blonda, pribéga ne'ncetatu. — —

Pre ventulu linu a deminetiei soscesce-o dulce veste,
Si sórele de bucurie pre ceriu pare cá cresce. ...
Cá-ci lun'a i-i impartasise unu sfatu ce de minune
Se potriuíá cu gândulu lui. ... Scia lun'a ce spune. ...

III.

O ièrna aspra a descinsu din munti ascunsi in cétia,
Si-unu vèntu de nordu 'si reversá suflarea lui de
[ghiatia,
Prin aeru corbii croncaniáu cu clontiuri degerate,

Si lupii-in codrii se-adună in cete spaimentate.
 Pre muntii albi regin'a nóptei se culca amortita,
 Prin aeru trece unu vaeru surdu a firei ingrozita, —
 La pól'a muntiloru adórme pastoriulu pre vecie,
 Si geru lasa pre-alui gene o bura argintie,
 Ér' cânele la capulu lui unu urletu scóte in-nópte,
 Si tóte prevestescu in choru: pustéie... jale.. mórte.
 ... Palatulu Ninei pare tristu, odaia ei pusétie,
 Cà-ci tóte florile-au peritu de multu sub vijelie,
 Si-a remasu ea singurica in lume fara ele
 Si fara de-a-aveá cui spune, placeri, iubiri si jele, —
 Ér' cându remane omulu singuru, atunci'a se gandesce
 La fericiri inchipuie ce mintea le stérnesce, —
 Si totu gândindu sermanulu teneru adese se opresce
 La o idee ce in taina de-amoru i povestesc, —
 Asia si Nin'a medítandu, ajuns'au cu-alu ei gându
 La stavil'a unde s'opresce totu sufletulu ardiëndu,
 Si-unu doru cum n'a mai avutu inca s'a incuibatu

[in sênu-i

Si faci'a ei sub stapênirea acestu-i gându cá crinu-i
 Ardu buzele ei fragede si ochii-i schintééza,
 Si fruntea ei sub dulci dorinti cu-incetulu se-'nnoréza..
 Ea fuge la oglindi se-si véda frumosii ochi si sênulu
 Si buzele cá trandafirulu si obrazii sei cá crinulu, —
 Si cându se vede se uimesce, se mira de frumseti'a-i
 Nu-i de miratu cá-ci ast'felu numai si numai te-

[nereti'a-i.

Nin'a 'si saruta cu dragu braçiulu si mân'a si-o saruta,
 Serman'a cu inchipuirea prin lumi ceresci pierduta
 Si-ar' sarutá si sênulu albu cu multu mai albu cá

[crinulu,

Si-ar' sarutá si ochii-i dulci si faci'a-si cá sênulu, —
 Cà-ci multu e ea indragostita si nu sci cá de cine
 Deci se iubesc ea pre sene — cându nu are pre nime
 E reu, — dá-i reu se despartiesci copilele de lume
 Cându ele au destinatiunea de a iubi si-a-si spune
 Totu dorulu ce se incuiba-in sufletu la sóre si la nori,
 Si la tovaresie iubite, la paseri si la flori. —

Nin'a 'si descopere linu sênulu si lungu la elu privesc
 O! câte tainice dorintie in peptulu seu nutresce,
 Si cum palpita cum se-inaltia de doruri ce n'au nume,
 Si câtu de mândru si de albu e cum nu-i nemicu

[pre lume. . .

Precându pierduta ea gândesce si-in visuri dulci

[plutesce

Pre ceriu resare sórele si lumea-intineresc. . .

In unu minutu dispare ghiati'a si in locul ei resare
 Ici crinulu albu, colo viol'a.. totu flóre lângá flóre —
 Linu Nin'a 'si indrépta ochii, spre scump'a ei gradina
 'Si vede florile-inflorite, crini rose si verbina, —

Alérge iute lângá ele se le sarute dulce
 Si nu gândesce déca calca porunc'a, cându se duce.
 La Crinu sosesc si 'lu desmiérda, — dar' sórele

[in graba,

Saruta sênulu de fetióra, albu, mandru de zapada.
 Si Nin'a abíi atunci sêmțise cá sinu-i e patrunsu
 De radii sórelui sburdatu... deci iute s'a ascunsu
 Sub crinulu ce si-lu desmiérdase... si éta in mândra

[viorea

S'a prefacutu frumós'a Nina... Si de atunci cá floricea
 Resare-in érna si se-ascunde de radi'a sórelui doiosu

Si numai vântului increde pe-arip'a lui alu seu mirosu
 Ce si-lu tramite susu la ceriuri, cá unu tributulu de-
 [alu seu amoru,
 Ér' sórele primindu tributulu se-ascunde jalnicu
 [dup'unu noru. . .

Georgiu Simu.

Strad'a Carmen Sylva.

— ROMANU. —

(Urmare.)

IX.

Tractàri

Amu vediutu cá Traianu erá decisu a-si
 parasí postulu si a plecá din Tênipesci, cáci amu
 fostu de faciá cându si-a datu dimisiunea.

Si cu tóte astea Traianu mai pregetá.

Dimisiunea nu i-se primise inca si cându
 precugetá mai bine casulu cu Corali'a, trebuia se-si
 marturisésca cá pré se pripise, pré iute o judecasé,
 fàra se fi încercatu vechi'a si încercat'a regula.

Audiatu et altera pars.

Nice nu vorbise cu féta si totusi o con-
 damnase.

Dar' mai aveá elu de lipsa cá se audia ce-i
 va dice ea? Nu vediusé destulu cu ochii sei?
 Nu-i erá de ajunsu atát'a? Voiá se mai adauga
 la acestu chinu dorerosu inca supliciulu de a-si
 audí din iusasi gur'a ei sentinti'a s'a?

Tocmai cându venise la acést'a conclusiune
 intielépta dupa parerea s'a, se pomení cá este in
 strad'a in care siedeá fét'a cea detestata si se
 surprinsé, cá fàra de voia trecusé de vr'o trei,
 patru ori pre din-aintea portii caseloru ei, si cá
 de câte ori trecusé aruncasé o seteósa privire in
 curte priu portiti'a intredeschisa.

„Si adeca de ce se nu vorbescu inca odata
 cu dên's'a,“ reincepù elu pentru a-si scusá slabi-
 titiunea din-aintea s'a insusi, „de ce se nu-i aretu
 adénealu dispretiu de care s'a implutu inim'a mea
 de càtra ea, care 'si dà amorulu pentru mosii.
 Ore se-mi fia mie frica de o intéluire cu dên's'a...“

Nu mai fù in stare a-si aduná firulu gându-
 riloru s'ale, cáci Corali'a esisè din pórtá tocmai
 in momentul in care Traianu treceá pre acolo,
 asia încátu cá baiatu de buna crescere ce erá,
 a fostu silitu se o salute si — asemenea silitu
 se tfe pasiu cu ea si se-i vorbésca.

„Buna diu'a d.-sióra!“

„Buna diu'a d.-nule!“

Apoi urmara mai multi pasi in tacere. Traianu
 se uitá la mânile Coraliei, care eráu manusiate,
 fresce, ér' dên's'a erá cá m genata de emotiunea
 lui, si mai cu séma de mutismulu lui. Inse in locu
 de a provocá o conversatiune prin vre-un'a din
 acele observàri spirituale de care dispunu adese-

ori domnisiórele, tacù si ea, ba nu iudrasni a-si redicá privirea nici in drépt'a nici in stêng'a si mersé înainte cu pasi destulu de sficiosi.

„Potu se te felicitu, d.-sióra,“ incepù Traianu in fine.

„La ce?“ intrebà Corali'a rosîndu-se.

„La logodu'a d.-tale?“

„La logodn'a mea?“ facù dêns'a cu vivacitate, oprindu-se pentru unu momentu si aruncându o cautatura plina in faci'a tênerului.

Traianu sêmți, cum dela anima i-se suf unu valu de sânge la capu. O nespusa, o iuspaimêntátória bucurie 'lu cuprinse.

Acestu aeru de uimire alu fetei erá adevveratu, nu poteá fi prefacutu. — Corali'a nu erá logodita.

Ori se uimise cá Traianu sciá deja despre fidantiarea ei.

„Da, la logodu'a d.-tale,“ repetà elu intorcându cautatur'a totu atátu de plina precum fusese si a Coraliei si asceptându respunsulu ei cu o nespusa stringere a animei.

„Voiesci se-ti ridi de mine,“ dîse Corali'a, apoi cautà impregiuru cá si cându ar' fi doritu se scape de societatea lui Traianu.

Cu adevveru nu erá lucru cuviinciosu de a merge singura cu unu têneru.

Traianu la respunsulu ecuivocu alu Coraliei si la vedít'a ei staruítia de a scapá de societatea lui, pierdù stapêuirea de sine si esclamá amaru:

„Nu te întielegu d.-sióra, nu sciú de ce-ti place a me chinú, dar' vei scapá de mine, plecu, . . . nu numai de lâng'a d.-t'a, ci chiaru din acestu orasiu. Mi-am datu dimisiunea dela banca, unde numai din caus'a d.-t'ale am primitu unu postu. Voiám se-mi asiguru o positiune, pentru-cá se te iáu in casatorie, d.-t'a inse te-ai logoditu . . .“

Corali'a cu obrazii aprinsi, cu ochii plecati la pamêntu, turmentata de sagetile celoru mai diferite sêmtiuri ascultase, jumetate cu inteligintia ér' jumetate aiurita, ascultase la acést'a confesiune brusca a tênerului, pentru care resêmtiá in sufletulu ei unu focu consumatoriu.

Cându 'i repetà din nou asertiunea cá ar' fi logodita, fét'a éراسi se oprí puçinu si cu ochii scânteiatori esclamá:

„Cine ti-a spusu acésta mintiuna, si de ce o mai repetezi, dupa-ce ti-am spusu cá nu suntu logodita cu nime.“

„Nu esti logodita?“ strigà Traianu asia de tare încátu trecutorii se uitara uimiti la elu.

„Nu!“

„D'apoi inelulu de logodna?“

„Ce feliu de inelu . . .!“

Dar' acum cá prin o minunata nalucire Corali'a 'si aduse aminte de apucaturile de eri, in aparintia copilaresci, ale Catincutiei, si recunoscù prin puterea de divinatiune cu care amorulu inzestréza pre omu, cá verisióra-s'a anume 'i intorsesé anelulu si anume 'i tiênuse mân'a spre feréstra asia încátu se créda Traianu, cá are unu inelu de logodna la degetu. Deci dupa-ce pro-

nunciase cuvintele: „ce feliu de anelu,“ oprisé din noa apoi dîse pre scurtu:

„Catincuti'a?“

„Da!“ afirmà Traianu.

„A mintitu!“ repetà Corali'a superata.

„Si eu nebunulu de mine,“ facù Traianu desperatu, „am datu in cursa, am dimisionatu. Dar' lasa, bunu e Domnedieu, preste puçinu 'mi voiú face éراسi o positiune, ér' pâna atunci te rogu a nu te logodí, fâra se-mi fi datu de seire! 'mi promiti?“

„Da!“ sioptí Corali'a.

„'Ti multiamescu!“

Cu ast'a o parasí.

Din acelu momentu Corali'a nu mai aveá ochi bunu pentru Catincuti'a. —

„Próst'a,“ dîse acést'a, „si nemultiemítória. Amu dusu-o cu noi la viia, ar' poté se se marite in urm'a nóstra cu bogatulu Furculici, ea inse a rêvnitu la Traianu, obrasniculu si caliculu. Ce va face fâra postu, calicu elu calica ea. Pre mine m'au cerutu pâna acum vre-o patru insi. Ce-mi pasa dara de Traianu, nici nu l'asiu mai luá acum. — A audítu cá unchiulu Vasilache me va inzestrá, cá sum féta de bani gata si d'ace'a nu pré iudrasnesce a-si redicá ochii pâna la mine: calicu la calicu trage.“

Ast'feliu se mângaiá Catincuti'a. Déca gasiti cárn fora logica vorbele ei, n are nici o vina biét'a féta, cáci asia a lasatu-o Domnedieu.

A dóu'a dí d.-nulu Lus ic, casariulu bancei nu se poteá din destulu mirá de politeti'a si afabilitatea lui Traianu, care erá cárn ursusu din fire si scumpu la vorba mai cu séma cu subalternii sei.

„N-u-u-u te miri si d.-t'a,“ dîse Lustic cátra Smalț.

„De cine se me miru,“ intrebà acest'a.

„De siefulu contabilu.“

„Fiindu cá a statu cu noi in vorba si ne-au datu buna deminét'a in modu atátu de indetoritoriu.“

„Da!“

„Se vede tréb'a, cá 'i va fi zimbitu amorulu a séra mai dulce, cá pâna acum.“

„Are amanta!?“

„Se póte unu têneru de anii lui, poetu, cu postu buuu se n'aiba nici o intriga de amoru.“

„Nu de géba ai fostu oficieru.“

„Dar' nu numai supositiunea me autoriséza a vorbí ast'feliu, ci am vediatu chiar' cu ochii mei, cá se intereséza de fét'a veduvei Moleanu.“

„A carei'a, cá suntu dóue, un'a de care se spune cá o va inzestrá d.-nulu Vasilache Cioc'a unchiulu fetei si cumnatulu veduvei, ér' alt'a care este lipsita de totu.“

„Nu sciú bine care, dar' domnulu Traianu Mistrelu fiindu poetu, m'asiu prinde cá si-a alesu pre cea seraca.“

„Eu le cunoscú pre amendóue. Mie 'mi mai place cea cu bani.“

„Unu cassariu si inspectoru de contributiune in pensiune de buna séma va trage totu-de-a-un'a in partea baniloru.“ —

„Unde este domnul loctiitoriu-directoru, in cabinetulu directorialu seu in sala de contabilitate?”

Acést'a intrebare rostita de domnul vicepresiedinte Laib, care intrasè cu domnul presiedinte Pucle, curmà convorbirea celor doi fnctionari dela cassa.

„I-î-î-î in cabinetulu directorialu,” replicà domnul Lustic.

Traianu Mistrelu se sèntiá mai bine in cabinetulu directorialu, càci acolo erá mai la adapostu de curiositatea colegiloru sei, acolo 'lu asceptáu epistóelele sosite si acolo gasisè astadi o scrisóre, o adeverata solie din partea pronei ceresci, càci ast'a din momentulu reconciliarei s'ale cu Coral'ia parù a-lu fi luat in protectiunea s'a.

Erá tocmai ocupatu a scrie unu respunsu la ace'a epistola si erá asia de confundatu in lucrarea s'a încátu nici nu audî cându se deschisè usi'a prin care intrara cei doi presiedinti, ér' salutarea loru li-o întorse masinalmente cu unu moraitu neintielesu.

„Domnule Mistrelu!” 'lu apostrofà vicepresiedintele Laib.

La sunetulu acestei voci, Traianu tresari si acoperi degraba scrisóreá s'a.

„Poftiti!” facù elu apoi cam confusiatu.

„Amu venituse vorbimu de petitiunea d.-t'ale,” incepù Laib. „Ai tîmpu cá se ne asculti.” Totuodata ar' fi voitu se védia, ce erá pre biroulu lui Traianu, dar' fára a fi observatu de dènsulu.

„Stáu la dispositiunea dv.,” dîsè Traianu sculându-se, dar' in vócea s'a erá unu ce care nu-i placù nici de cum ovreiului Laib.

„Credeám cá dimisiunea lui a fostu numai o copilarie, dar' trebuie cá are vre-o basa sigura,” 'si dîsè elu, — apoi facându de vre-o dóue ori „hm, hm,” se pusè pre unu scaunu si invità pre Pucle se siéda si elu.

„Amu cetitu petitiunea d.-t'ale,” incepù ovreiulu in fine.

„Da amu cetitu-o,” adause Pucle, cá se dica si elu ceva, càci sèntiá cá nu i-sé cadeá se remâna mutu, elu care erá presiedinte, si care ar' fi trebuitu se aiba totu-de-a-un'a primulu cuvèntu.

„Domaule presiedinte,” 'lu taià ovreiulu, „Domnulu loctiitoriu-directoru fiindu recomandatu de mine la banca, este detori'a mea cá se-lu aducu eu la ratiune.”

„Negresítu,” facù Pucle intimidatu.

„Èr' déca me vei intrerupe mereu nu voiu mai scí nici eu ce se mai dîcu.”

„Neaparatu,” bombani presiedintele.

„Va fi dar' de ajunsu déca vei afirmá cu auctoritatea d.-t'ale, ce'a ce voiu spune eu,” adause ovreiulu.

„Immediatu,” se grabí a dice Pucle.

„Asia dara d.-nule Mistrelu,” continuà Laib, „dupa-ce am cetitu petitiunea d.-tale am fostu fórte surprinsu. Te sciám modestu . . .”

„Domnule vicepresiedinte,” 'lu intrerupsè Traianu cu unu gestu cá si cându ar' fi fostu elu ace'l'a care aveá se dicteze aici.

„Mei . . .” se gândi Laib, „se ingrósia tréb'a, incepe a se obrasnici baiatulu. Ah cum 'lasiu mai luá de gátu si 'lasiu dá afara, déca nu mi-ar' fi téma de scandalu, si déca din nefericire drep-tatea n'ar' fi pe partea s'a.”

„A descoperitu pricin'a cu politiele mele,” 'si dîsè Pucle, si fù apucatu de o convulsione nervósa.

„Te sciámu mai resonabilu,” reluà Laib, „déca 'ti place acestu cuvèntu mai bine, d.-nule Mistrelu.”

„Domniloru,” incepù Traianu, „totu ce am espusu in ace'a petitiune este curatulu ade-veru. — A fostu chiar' in interesulu nstitutului cá se aflati starea lucrurilor. Póte cá desgustulu provocatu in mine de acést'a prósta stare mi-a dictatu vre-o dóue cuvinte, cari vi s'au parutu prea aspre si nepotrivite.”

„Fórte nepotrivite!” observà Laib.

„Neaperatu, vai de lume,” adause Pucle.

„Dar' vedu continuà ovreiulu, cá au purcesu din o buna intentiune si suntemu aplecati a-ti pardoná . . .”

„Da, suntemu aplecati,” afirmà si Pucle care dupa cum veti fi observatu nu prea erá unu omu genialu, care inse, preocupatu de gândulu cá Traianu scie totu, devenise in acestu momentu cu totulu prostu.

„Nu vomu aduce petitiunea d.-t'ale in-aintea consiliului de administrare, ba din contra . . .”

Traianu voia se refuze de a primi grati'a acestoru domni, dar' Laib observà gestulu seu si dîsè:

„Nu fi atátu de iute, domnule, — unu barbatu care pretinde la ouórea de a fi o capacitate financiara trebuie se-si infrâneze pornirile momentane. Ascépta deci se audi ce-ti vomu propune . . .”

„Ori ce mi-ati propune, nu potu se revocu ce'a ce am dîsu odata,” isbucni Traianu.

„Nici nu ti-se recere cá se revoci cev'a. Este de ajunsu se te angagezi a regulá registrele . . .”

„Se me angagezu! Cine m'ar' poteá silí a face acést'a?”

„Ti, dar' iute mai esti, n'asiu fi crediutu nice o-data un'a cá ast'a. Tatalu d.-t'ale e omu domolu si faci'a d.-t'ale aréta mai multu a omu flegmaticu . . .”

„Neaperatu,” adause Pucle.

Ovreiulu manevrase asia de bine încátu ajunse cu scaunulu seu aprópe de comtoarului lui Traianu si veduse pre elu unu plicu cu o firma tiparita de-asupr'a, cum este obiceiulu de a se tipari plicurile comerciale.

Isbutise chiar' a cetí fíim'a acelui plicu.

„Banca Patria in Ruilacu.”

„Acum intielegu” 'si dîsè elu, „cu un'a, cu dóue nu-lu mai prindemu, trebuie se-i promitemu totu,” apoi adause cu vóce tare:

„Am dîsu cá te vei angagiá a ne regulá registrele, intielegându firesce de buna voia si pentru o buna recompensa.”

„Da, recompensa,” adause Pucle.

„Formuléza-ti pretensiunile d.-nule Mistrelu,” dîsè Laib.

Capel'a Santului mormentu in Jerusalimu.

„De ôre-ce am dimisionatu,” răspuse Traianu, „nu me potu angagiá la o lucrare ce m'ar' sil' se remânu aici mai multu tîmpu decâtu terminulu de denuntiare.”

„Dar' ce?” întrebá ovreiulu iute, „ai primitu vre-o alta funcțiune?”

„Nu,” răspuse Traianu rosindu-se puçinu.”

„Este tocmai dupa cum am presupusu,” 'si dîse Laib in sine, „a intratu in tractatie cu Patri'a, care de multu tîmpu voiesce se deschida aici o succursala. Trebuie se ne opunemu din tóte poterile acestui planu.”

„Déca n'ai primitu altu postu nu întielegu refusulu d.-t'ale,” reluá elu apoi adresându-se cátra Traianu. „Ti acordamu pentru acést'a lucrare estra-ordinara pre lînga onorariulu d.-t'ale curentu . . . câtu dîci d.-ta domnule presiedinte . . .”

„Mai sciu si eu!” esclamá acest'a.

„Se dîcemu dara dóue sute de floreni,” reincepù Laib. „Primesci?”

Traianu nu scia ce se faca. Aveá cá si o presîntîre cá i-se intinde o cursa, cá s'ar' dá legatu, déca ar' primí acésta oferta. Despre alta parte inse 'si dîceá cá omulu cu minte prefera a câscigá adi unu ou de-cátu mâne unu bou. Dar' repulsiunea lui cu tóte astea erá atátu de mare încátu dupa unu momentu de meditatiune esclamá:

„Nu potu primí!”

„Nici déca ti-amu promite, cá indata ce va dimisioná directorulu Fluc, — ér încátu despre ast'a nu mai încape nici o indoiela — dîcu dara, cá indata ce va dimisioná Fluc te vomu numí directoru in locul lui.”

„In acestu casu . . .,” dîse Traianu, apoi se oprí.

„Gândesce-te d.-nule, — directoru de banca la vîrst'a d.-tale de abia dóue-dieci si cinci de ani, omu cu védia, cu léfa de aprópe trei mii de floreni pe anu, léfa mai mare decâtu d.-nulu primariu alu orasiului nostru.”

„Primescu,” esclamá acumu Traianu.

„Poftimu dar' petiti'a,” si cu acestea Laib 'i intinse hârti'a mentionata.

Traianu o luá, ér' cei doi presiedinti plecara.

„Mi-e téma se nu fi sîmftu cev'a,” dîse Pucle cátra Laib, cându scoboriáu treptele.

„Nu credu, umbla cu alte gînduri, inse vorb'a mea: am eu acu pentru cojoculu fie-carui'a,” replicá ovreiulu.

Pucle se strémbá éراسi cá totu-de-a-un'a cându audiá acést'a dîcala detestata din gur'a colegului, ba potemu se dîcemu a complicelui seu.

Traianu remasu singuru luá la mâna epistól'a dela a cárei terminare 'lu intrerupsera presiedintii si dîse:

„Acum trebuie se-i respundu cu totulul in altu sensu. Ce se-i scriu. Se-lu refusu. Nu dar' 'lu voiu améná. Da, asia va fi mai bine. De-mi va scapá postulul de aici, 'mi va remâneá celu de colea.”

„Ce omu fericitu,” reluá elu dupa unu momentu. „Dar' cine m'a împinsu cu de-a sil'a in

acést'a fericire. Catincuti'a, cáci déca nu ar' fi intrigatu in contr'a mea, nu asiu fi dimisionatu, nu m'asiu fi întielesu asia iute cu Corali'a, nu asiu fi fostu atátu de inderetnicu fácia cu presiedintii si nu mi-s'ar' fi promisú postulul de directoru . . . Dupa tóte e mai bine asia, cáci si cei dela „Patria” me voru pretiúf mai multu, déca voiu dimisioná din cauza, cá n'am fostu inaintatu decâtu din caus'a neregularitatii in registrele banicei.”

„Inse cá omu cu minte, trebuie se me ferescu de a-mi creá insumi greutati, voiu reface pasagele din novel'a mea, care ar' poteá superá pre Laib.”

'Si propusé cá dela banca se mérga de-a dreptulu la redactie si se-si iée manuscrisulu spre corectare, dar' pe drumu se întêlní cu Catincuti'a si in estasulu fericirei s'ale se crediú datoriu a se impacá cu dîns'a. 'I vorbi, ea 'i răspuse. Erá superata, dar' totu-odata si încântata.

„Nu scie pre care se ne aléga dintre dóue, pre mine séu pre Corali'a,” 'si dîse ea. Apoi începù se însîre la verdi si uscate dupa obiceiulu ei si de ôre-ce vorbiá multu de Corali'a, descoperindu fára de voi'a ei mai multe trasaturi nobile ale caracterului dînsei, Traianu nu se mai potù saturá de-a-o ascultá si cându se pomení, cá trebuie se mai mérga la redactiune erá tardfu, plecasera toti, de acolo; usi'a birolui redactiunei erá inchisa.

„Voiu revení mâne,” cu aceste cuvinte Traianu plecá acasa.

(Va urmá.)

TEOCHAR ALEXI.

Iubire noua, vietia noua.

Inimióra ce-ti lipsesce,
Ce te-apasa-atátu-de gren,
Ce traiu nou te stapânesce? —
Nu te mai cunoscú nici eu!
S'a dusu totu ce-ai iubitú tare,
Totu ce-ti faceá superare,
Si odihn'a-ti si-alu teu zelu —
Ah! cum de-ai ajunsu ast-felu!

Ori te léga cu ardóre
Unu trupu trasu cá prin inelu,
O figura 'ncântatóre
Si-unu ochiu bunu, unu ochiu fidelu? —
Déca vréu se-mi viu in fire
Si se fugu de-a ei iubire, —
Totu spre ea, totu spre-alu ei glasu
Me conduce alu meu pasu.

Cá de-unu firu torsu cu vragie,
Care nu potu se-lu rupu eu,
M'a legatu drag'a zglobie
Si me tiène 'n locu mereu; —
In cerculu ei de magie
Voiu traíi pentru vecie,
Ah! ce tare m'ai schimbatu,
Amoru, amoru blastematu.

(Goete.)

JOSIFU POPESCU.

Barbu cobzariulu.

— Novela originala. —

(Fine.)

Erá furiosu că si in mosi'a s'a se aflá pusu la o parte, de si in cinstea cuvenită. Si-ar' fi resbunatu crâncenu asupr'a toturorú; dar' fiulu seu boeriulu Barbu avusè din junia capu inderetnicu, nu primisè sfaturile lui. Si acum dupa-ce cutrie-rase mări si tieri, nu mai scia betrânulu cum se prinda vorba cu elu.

Nici cându nu-a armoniatu acestu tata si acestu fiu, ce scarbitu timpuriu de cele ce se petreceau in patri'a lui, stapênita de fanariotii carisi altuira tôte lasitatile némului loru in vinele boerimeii romane.

Câte blastemuri s'au aruncatu pe acele lipitóre hamesite ce au suptu cea mai nobila maduva a poporului romanu? Câte blastemuri rostite de parintii ce-si pierdura fii in noroiulu acelei epoçe? Câti fii cu ochi inlacrimati rataceáu fara tinta, numai cá se nu se mai scie alu caroru nume portáu?

Dar' se trecemu asta funesta parte ce-a rosu si anim'a boeriului Barbu, pân' gasi in soçi'a lui unu sufletu ce plângeá cu celu superatu si suferiá cu celu nenorocitu.

De asta credintioasa soçia l'a despartitu mórtea. A pierdut'o, dar' Paun'a a pasitu in urm'a ei cá-o flóre dupa-o flóre, cá o stea dupa o alta stea. Si ast'a i-a fostu fal'a si mangaerea, cá deca s'a dusu vestea bunétiei lui, apoi vestea frumosei Paune l'a intrecutu de multu, cá-ci ajunsese la ce'alta parte de tíera.

Din lume venira boeri se-o véda si se i-se inchine. Toti eráu ospetati domnesce, portati in butche inhamate de cei mai scumpi cái, — dar' fét'a nu se fagadu nici unui'a din ei. Boeriulu Barbu nu grabiá se-si strice tica'a traiului, im-podobitu prin frumseti'a Paunei, si nu erá gresire, — si Barbu contribuiá la ea, cá-ci erá privitu mai multu cá-o ruda iubita. Elu trebuia se petreca tôte césurile de repausu lînga ei.

Si ast'a — se fia lînga ei — lînga Paun'a flórea alésa si ceruta de toti, faceá din junele flacau celu mai norocitu omu de sub sóre.

Inse fericirea lui, cá tôte fericirile, se sgu-dui din temelia. O lovitura cumplita detuná.

Boeriulu Barbu plecase la o mosia vecina — ér' catra murgitul serei, calulu lui întórse sin-guru, fara siéua si acoperitu de sânge.

S'a aflatu si trupulu mortu alu boeriului, lînga marginea unui gai. Poteá fi asia usioru unu omoru, cá si unu simplu accidentu causatu de propri'a arma, ce jaceá desiértata in tée'a s'a.

Ast'a lovitura veni asia de nepregatita in traiulu indestulitu, încátu biét'a Pauna cadíu lesinata — ér' mosi'a cu ómenii voiosi, se schimbá in vechi'a ei ingrozire.

Betrânulu boeri esí la ivéla, apucându cârm'a cu tôte crudímele nascocite in singuretatea aniloru traiti. Se presupunea cá partea loru mai grea, se câscigase pentru Barbu.

Pre elu l'a si ruptu indata din locul cinstitu ce avuse. — Nu mai fú elu conducatoriulu lucratoriloru, nici primitoriulu toturorú venitelorú, — supusu erá elu, supusu rënduriloru de clacasi. Si deca se intemplá une-ori, cá se uitá spre prism'a casei — limbele biciului plesniáu brazde gróse pre umerii lui tiapeii si voinicosi.

Inse nici unu suspinu n'a trecut prestu buzele s'ale, — si-a indoitu dara poterile pentru a indestuli pre acel'a a cărui pâne manca. — Elu n'a datu crediementu mintii ce-i siopteá: cá boeriulu a acceptatu cu multa sete privilegiulu, spre a-si versá grozavi'a firei asupr'a lui.

In starea ast'a incetase Barbu a fi fal'a tie-rauiloru, — erá mai multu fiinti'a adeveratei lorú compatimiri. — Nu resuná acum vorb'a lui imbarbatóre, nu cântulu lui voiosu — trasuri doreróse ingradiáu buzele lui amutíte.

Si totusiu nime nu gâcise máhnirea sufletului seu. Nu munc'a-lu chinuia, nu hulirea ce aruncá boeriulu pre capulu lui inaintea unoru ós-peti fiorosi cá elu, ce resfaciându-se la bogati'a meselorú 'si impreunáu si ei hidósele batjocuri — nime n'a sciutu, cá de cându prohodira pre bunulu boeriulu Barbu, elu nu mai audise de Paun'a, traiesce séu ba?

A cercatu cu totu modrulu a se apropiá de cas'a in care siediuse si elu in ciate si fericire, — cercáse cu primejdi'a vietiei. Dar' inzadaru! séu erá paz'a mare, séu cá ea numai erá acolo.

Ani intregi nu s'a intrebatu, cá ce-a com-pusu fericirea lui interna, ce l'a indemnatu se fia pururea cu cântecu in gura. Acumu inse la miculu ciobu ce aruncá o lumina trista pre miserulu as-ternutu ce impartia orbulu cobzariu a satului cu elu — pricepu, cá sórele care respândise tôte radiale s'ale calduróse a fostu ochii ei, ochii Paunei — stéu'a steleloru, fét'a boeriului.

A sciutu acum mai multu cá ori cându — a sciutu, si-a rostitu blastemu asupr'a destinului, ce face bogati si seraci, — ce sdruncina juneti june — vietii tinere si iubitóre. N'a mai fostu in stapênirea chinuriloru sufletesci; frântu de des-nadejde cu unghiele infipte in façia, semená unui nebuu.

Unde aveá se-lu aduca estu gându, cá pier-du-se pe Paun'a pentru vecie? — De buna séma, aveá flacaulu intr'o diua d'alba se apuce campii, — deca nu prindeá D.-dieu mila de elu, si-i des-chideá isvorulu lacrimelorú, ce curgeáu cu acelu doru nespusu, cu care orbulu seu tovarasiu 'si impleteá slabitele degete in cobza, sêmтиéndu cân-tece cá suspinulu — cantece gelóse cá anim'a si plânsulu lui.

Si i-s'a usiuratu sufletulu, a inceputu de nou a nadajdui — oh! est'a e privilegiulu juntei.

Pâna in mediulu noptii si-a facutu munc'a cu umilintia, — dar' atunci ratacindu cu umbrele

codrului, chemă icon'a ei prin cantecele lui, prin cantecele cobzei ce suspină cu elu.

În noapte trăia elu, în noaptea tainuită cându umbre desmierdăa stelele — cându vântulu nu miscă frundi'a, ci uimitu repetă ofturile lui.

Pentru acestu traiu se dedăse cu injosit'ai stare, dar' boeriului i-se nalucî că sumeti'a ar' fi tiepenitu asia dreptu spatele Barbului. — Omulu acest'a crescuse si imbetrânise fara picu de consciintia. Clocoteă mani'a în elu, neastemperatu fiindu a gasi vre-o pricina, spre a pedepsi pre Barbu dupa selbateci'a pofteloru s'ale.

Si intemplanrea 'lu favoră.

— O minune pironise ochii Barbului, spre ore-care punctu, elu tremurâ, venjós'a-i mâna scapă-se hârletiu de spaima. Vai! nu eră spiritu ori naluca acolo? — Eră în adeveru sufletulu sufletulu seu — Paun'a alba si sfêrsita că flôrea rupta de viforu.

Ar' fi alergatu spre ea, chiamandu-o cu tôte desmierdările dorului, — inse boeriulu a tienutu séma, aflandu-si poft'a indestulita numai dupa ce altii intocmira o targa de ntele, ducându pre Barbu mai mortu dinaintea lui.

Câtu tîmpu a jacutu nenorocitul june far' a mai sci de sine — nu i-s'a spusu. Tovarasi aveáu mila de elu si suferintiele lui. — Dar' a trecut si prin ast'a. S'a sculatu cu tari'a credintiei, si a traitu resuflandu unu aeru cu ea, uitandu-se totu la acelu ceriu, simtiendu acelea-si afecte la cântulu ce se legăna prin vezduhu.

Tacutu si impacatu trai pâna în demaneti'a cându fetiori si femei, moșnegi si copii asudău la imblatitu — ér' boeriulu caftanitu de pasci, aretă cu mândria holdele imbelsugate, oile ciopóre si hergheliele de vite, — le aretă unui altu boeriu vrednicu, care venisè din alta tiéra — negresitu că toti, cu-o cauca soiósă pe capu, si cu unu anti-reu ce-i dá abia pâna pe de-asupr'a genunchiloru.

Inse ori-cum venisè, acum nime nu mai cutezá a glasui cev'a-si. Eră iscusitu, vulpoi de iscusitu — pria estu daru si incapusè în domnia mare, eră adeca sfatniculu Vodei. — Pecatu numai că nu se dechisuse inca cu o stare dupa mintea lui. Incātu pentru ast'a n'aveá temere; hei! nu se gatasera boerii cu fete si cu desagii de galbini. — Si care nu puneá petrii în caru, numai că se se incuscreze cu dînsulu?

— Aste tôte cum le vedi prietene boeriu, suntu a-le nepotielei mele — i-a spusu mosiu-tatucu a Paunei, cu cea mai plecata închinare. — Si boeriulu óspe le-a primitu blajinu, numai 'lu gâdeleá zestrea în bani. Nu-i veniá în cumpena mierós'a vorba a mosiului; prea se faceá luntre si punte, ér' de galbinorii ferecati taceá cá pescele. Apoi mari'a-s'a sfatniculu numai dupa ei veniá, 'lu napadise lacomi'a ai duce câtu mai ingraba lînga cei puçinei, ce-i câscigase elu prin mari trude si osteneli.

Cātu ai bate în palme se intinse o mésa cu vinuri vechi si bucate alese. — Si ce nu s'a potutu ispraví ruptu alesu, remase pe cându sosiá

chefulu. — Destulu că treb'a nu remase ghemu. Câm dupa ce se deslegara limbele se pricepura si în vorbe, dupa cum se cade unoru ómeni de vez'a loru — si asia ciocnira de tîrgu bunu, în sanetatea norei fagaduite.

Intemplanrea vrù, că Barbu se audia ast'a.

Si-a fostu pierdutu mintea, sarindu spre boeriulu betrânu; numai sciù de sine, cându sgandarendu strigá: „că Paun'a nici cându nu va fi soçi'a altui'a!“

Ineruntătu de turbare i respunsè boeriulu c'unu pumnu, — apoi strigându din respoteri argatii, legara pe Barbu fedelesiu la unu stêlpu.

Tóta draguti'a de di statuse elu sub arsi'tia focósă, pe sine fiindu cu nisce strentie, ce nici urmele batâii nu acoperiáu. Setea-lu munciá, ranele-'lu doriáu — dar' aste chinuri n'au indestulitu pe boeriu, pentru ocar'a ce-i pricinuisè. La apusulu sórelui i numeră o alta bataie, si ghemuitu cu manile la spate 'lu aninara cu pitioarele de craculu plesiuvu a unui arbore uscatu.

Toti eráu îngroziti — ocoliáu spre a nu vedeá chipulu nenorocitului. Fiesce care ar' fi doritu o minune, care se-lu scape din chinulu de mórte.

Se coborise si nóptea, negrita si durduinda de crudimile omenimei. Susu la boeriu eră ospetiu veselu, ospetiu de cuscrie. Ciocnirile loru resbiáu cá noue osende pentru Barbu, a cărui crieru se limpedi-se de recórea bórei.

Prin intrég'a sdrobire si totu sângele pierdutu — i parù reu că D.-diu favorisa-se pe boeriu, nelasandu că sub lovirile lui se móra.

Ce mai aveá pe lume, ce nadejdi a trai cându Paun'a eră logodnic'a altui'a?

Si-ar' fi ruptu inim'a, morindu cu dragu în acestu momentu. Intr'o singura smêncire vrù se-si sdrobéscă capulu — cându i-se parù apropierea cui'va. — Potendu fi chiar' chinuitoriulu lui, 'si inchise ochii — dar' o suspinare 'lu silf a-i deschide éras. Si-ar' fi scosu unu strigatu de bucuria, că-ci din o naluca imbrobodita se desfasiurâ chipulu doiósei Paune.

Ea l'a scapatu, si Barbu care nici la sfêrsitulu vietii nu cutezá a-i descoperí tain'a sufletulu seu — acum la-o despartire pe veci i spuse: că sciindu-o asiediata la cas'a unui sémenu a ei — elu iá lumea în capu, ne mai gândindu că cum va fi capetulu netrebnicei s'ale vietii. . .“

Paun'a l'a ascultat, si în ofturi uadusite i respunsè: „scie D.-diu Barbule, póte că gresiescu dar' contr'a inimei nu potu. Tu pleci si dorulu meu merge cu tine — li-i audí plangându cu frundi'a . . . cu vântulu, cu totu ce nu mai are pe nime cu iubire. Mergi Barbule! preste mări si tieri cá paserea pribéga — dar' gândesce si la mine, si nu duce jale, că déca m'oru siluf cu maritarea — moriu cá o flóre . . . moriu gândindu la tine. . . .“

Si-a saritu Barbu pe spatele unui calu, sbo-rându cá norulu de primavéra. — În codru s'a opritu, în codrulu intunecat — singurulu adapostu a celoru prigoniti de nedreptate. — A afluatu acolo

multi fetiori sdraveni, tierani din tíer'a lui si nému din némulu lui, fiesce care istorisindu de chinuri ne mai pomenite in genunche de genunche. In fratia s'a ortacítu cu ei, si legatu cu vorb'a si mintea-i luminata s'a facutu capetení'a loru.

Si n'au avutu se se cãiesca.

Fiindu ei si aicea in calea strainiloru ce se desfatáu in pamentulu stramosiloru loru — pe neaseptate se pomenira ocoliti de nisce robi scapati din ocne, si dechisuiti cu arme. A fostu periclu greu pre ei, dar' Barbu prin o iscusita navalire le dase o bataie, de-a remasu poména.

Acum se inferbintara fii codrului, si-ar' fi urmatu unu grózuicu macelu asupr'a boeriloru de prin giuru, — dar' Barbu aretandu-le ranele inca vii i-a desbatutu, spunendu-le cá omorulu e pecatu. — Destulu cá faim'a esistintiei loru bagase spaima in tirani — si cându numai sgandarara nisce caf-tane, usiurându si nisce lãdi ispravnicesci, bogatii fugira spre orasie unde erá militia.

Numele lui Barbu se facuse vestitu in tẽmpulu seu, cá Jianu séu Tunsulu. — Erá gróz'a boeriloru, binecuventarea tieraniloru. Si totusiu ar' fi plecatu elu lasându tóte . . . tóte, de nu se aliipiáu tovarasii cu dragostea si supunerea loru fara margini. Sciáu ei cá obiceiulu de-a peri in noptile balae se potriveá asia de puçinu cu hai-ducí'a, cá si cântulu ce resuná alaturea cu cobz'a la pólele muntelui.

Nu-si prasiáu gargauni cu astea, semenáu ele cu faci'a lui doiósa si ochii umbriti de lacrima. Pretiniáu ageritatea mintii, energi'a ce-o desvoltá intru aperarea loru, — apoi si ace'a nespusa ones-titate a lui, ce nu gasira la nici o capetenia avuta.

O scire neaseptata 'lu silí a-si pune voimicii pe petioru. Unu tẽneru flacáu ce avuse grea patiania cu boerulu Jazului, veni cá aliatu dupa urmele Barbului, vestindu cá de-o minune gati-rile maretie ce se faptuiáu pentru nunt'a boeritiei Pauna.

Se isbira apoi copii codrului, si intr'o nópte dadura mai multu pe susu cá josu, pe invecitulu boeriu din pufosulu seu asternutu, silindu-lu a-si scóte ascunsele comóre.

Strigase bietulu de elu, strigase a-surd'a, cá-ci curtelnicii perisera cá de farmecu — perisera toti, numai o sermana umbra scotorociá cas'a dupa o alba umbra.

Erá Barbu: Barbu care cautá pre Paun'a.

A cautat'o preste totu loculu, a cautat'o si a strigat'o pân' a ametítu. Atunci unu murmuru l'a desceptatu, ér' a cautatu. Si intrându in odai'a din urma, o lucire viua l'a orbitu — lumea s'a intorsu si elu a picatu lângá racl'a ingradita de facii aprinse, lângá racl'a ce cuprindeá icón'a inimei s'ale — Paun'a cu rochia bogata, cu giulgiu sub care undulá perulu negru pe lângá o frunte dese-nata de sprincene subtiri.

Aveá gatéla de mirésa, salba scumpa si zim-betulu fericirei pre buze. Morise cá o flóre, se stinse cá o stéua implinindu fagadiuí'a data Barbului.

Multu s'a uitatu elu la ea, a dñsu o roga-tiune priceputa numai de D.-diu — a sarutatu apoi crucea de pe peptulu ei, si cine scie ce i-a luminatu mintea, de cându a gasitu pre crudelulu boeriu peritu si misielu in hor'a fertatiloru, nu l'a sdrobitu pre cum a fostu sdrobitu elu icón'a din racla — fericirea, viéti'a si tóta gândirea lui. Ia dñsu numai: „boeriule! ti-o spunu in crestina-natatea mea, róga-te lui D.-diu se-ti ierte tóte peccatele, se-ti ierte si ace'a pentru care eu nu te-oiu iertá nici cându! . . .“

Si a plecatu Barbu cá orbulu in lumea mare. A mersu prin codrii pustéi, prin vái desierte fara paseri si pèrae, a mersu, pâna ruptu de oboséla a ajunsu la o locuintia prin a cãrei feresti sticle-ite zari calugari emeriti ingenunchiandu si rostindu rogatiunile mortiloru.

Atunci s'a redicatu Barbu, si-a scosu cobz'a, si-a inceputu a cântá cu asia jale si cu asia do-rere de si frundi'a se mişcă, ér' zorile deminetiei lacrimá pe iérba. A cântatu de s'au adunatu ómeni pre lângá elu — ómeni straini ce plângeáu cu elu, si cu cânteculu lui.

Si cum a cântatu, s'a dusu veste despre cob-zariulu teneru cu faciá pâlitá, cu cântece pre buze si cu lacrima in ochi. S'a dusu si elu dupa veste — s'a dusu prin bordee, a cântatu muncitoriloru patianí'a trista despre flórea boeriuului si flacaulu clacasiului. A încordatu cobz'a si in hora la fete si fetiori, si ér' s'a dusu cu vér'a pâna ce ajunse minunea tieriei; se întreceáu cei mari se aiba la ospetiele loru pre cântaretiulu din lume — pre Barbu cobzariulu.

Si n'a statu locului. Cá frundi'a de vẽntu a cutrieratu tíer'a — totu pamentulu poporului ro-manu; a mangaiatu pre multi, a stersu lacrima la multi, dar' nime n'a sciutu cá cine este elu, — de unde vine si care-i este istori'a trecutului? Sciáu numai, cá erá fara séménu, cáci cântecele mai do-ióse esiáu din gar'a lui cá undele din isvorulu bogatu.

Generatiunea ce l'a auditu mai antaiu s'a prepaditu, puçini bunici mai povestiáu de cânta-retiulu Barbu, ér' nepotii pastrandu-o pana in vèrst'a juniei — atunci la lucru, in ostasia séu la acele siedietori, unde fete cu furc'a 'n brâu cântáu cu inima tóte cântecele dorului, cântaudu si-o po-veste despre fét'a boeriuului „flórea floriloru, séu stéu'a steleloru“ si despre flacaulu clacasiului.

Atunci inse candu rëndunicele adusera pre jun'a Florica cu cositia de spice — unu bietu cobzariu cu perulu cá néu'a se oprí la ei. Toti l'au cunoscutu si l'au primitu — erá vestitulul Barbu.

Cu faci'a sbêrcita, vechiu si gârbovitu, aveá si acum darulu a farmecá pre betrânu si teneru. Pre betrannu 'lu faceá éra teneru, ér' teneriloru lasá se gâcesca, cá mari si nenumerate suntu tai-nele vietiei.

A mersu acum de-a rëndulu cá si antai'a óra; cercetându pre avuti si seraci, a fostu gur'a lumei. Unde a ajunsu si-a lasatu minunatele cân-

tece, fie fostu de bucuria séu de sfasietóre su-
perare.

Ce-a predísu tatalu-seu in nóptea viforósa
boeriului Barbu din Jazu s'au faptnitu. Barbu esí
cântaretu cum nu se mai pomenise. Pofritu la
prasnicele boeriloru mai fruntasi, faceá chefu de
se intreceáu „marieloru loru“ cá in chiote a torná
galbini in sierpariulu lui.

Oh! nu sciáu ei câtu despretiuiá elu acelu
câscigu de bani, nu sciáu cá prin ei platise intre-
gile fericiri a vietiei omenesci. Eráu sburdati, nu
pricepeáu sufletulu betranului, nu lacrim'a ce tre-
murá in tiepós'a lui géna, nu chipulu pripitu cu
care asceptá trecerea meselor, furisierea lui in
acele ticalóse bordee, unde seraci'a se inholbá din
fie-care anghiu.

Cea din urma cinste din care aveá se se in-
partasiésca — prin urmare si cea mai insemnata
fú, cá insusi „Vod'a tieriei“ cerú se auda cântulu
betranului virtuosu poporalu. Si au venitu trimisi
dupa elu — ómei de frunte — l'au impodobitu
cá pre unu logofetielu de tergu lasandu-i numai
bâtiulu seu in mâna si cobz'a sub-suóra.

Si a plecatu Barbu fara inpotrivire, dar' de
la pórt'a curtii domnesci inepú o fuga, fugindu
de remasera toti cei'alalti in rusíne. A fugitu cu
povar'a uitatiloru sei ani spre apusu de sóre, prin
codrii ciuntiti si vái desierte, pana la dealulu ce
portá pe cóst'a falósa cas'a, in care a traitu si elu
una bucata de cea mai indomnedieita junetia.

S'a uitatu la ea, — in ruina erá chiar' cá elu.
In dosulu ei s'a opritu la unu holmuletiu ingra-
ditu de crengile stegiariloru...

Ce a facutu elu acolo nu scie nime, ataf'a
numai, cá la vre-o câteva'a díle s'a 'noitu de veste,
cá unu moşnégu betrauu s'a gasitu mortu pe mor-
mentulu Paunei — cea din urma flóre din viti'a
boeriloru din Jazu. Mortu cu capulu pre-o cobza
sdruncinata, cu braçiuulu ocolindu invecit'a cruce
ce scârtiaia in vântu.

A fostu: „Barbu cobzariulu!“

EMILI'A LUNGU.

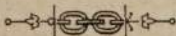
O vorba . . .

O vorba numai un'a
Mi-ai dísu si ai plecatu,
Si numai c'o privire
Respunsu intregu ti-am datu.

Si cându din tieri straine
La mine ai sositu,
Tu n'ai vorbitu nemic'a
Si eu nu te-am privitu.

Cáci o privire are
Dorerea, si-unu cuvântu, —
Dar' dulcea fericire
E muta pre pamântu.

G. Simu.

NOTIUNI DIN ECONOMIA DOMESTICA.

(Urmare.)

Temperatur'a locuintei are a fi totu-de-a-un'a
de midiflocu, adeca nici prea rece si nici prea calda,
precisu cá m dela 13—16 grade R. A trece din
caldura la frigu si din frigu la caldura insemnéza
a contractá cataruri, aprinderi, bóle de plumâni
s. a. Dintr'o camera, unde amu vorbitu multu
séu amu cântatu, se nu esímu numai decátu in
aeru rece si déca amu esítu, se incetâmu de a
mai vorbí respirându cu gur'a inchisa.

Spre a poté pastrá o temperatura potrivita
in locuintia trebuie a observá, cá captórele, sobele
se fia ast-feliu intocmite, cá materialulu de focu
(lemnele, carbonii) se arda pedeplinu, cáci prin
arderea necomplete a materialului se produce stri-
carea aerului din locuintia. Totu spre a pastrá o
temperatura potrivita in camere, d. e. pre tēmpulu
unei calduri excesive, vér'a intrebuintiâmu la fe-
restre oblóne, jalousii séu persiane. Cându suntu
calduri mari si nesuferite persianele ne permitu
a lasá ferestrele deschise, mai cu séma ale ca-
meriloru unde nu dórme nime. La camerile cu
façia spre média-nópte érn'a precându e frigu
mare intrebuintiâmu ferestre indoite (duple). Spre
a constatá gradele temperaturi servesce termo-
metrulu, care din consideratiuni igienice trebuie
sè se afle in tóta cas'a, unde se scie folosi de elu.

Camer'a de dormitu nu trebuie a servi si cá
camera de locuitu. Camer'a de dormitu are a stá
tóta díu'a cu ferestrele deschise, adeca pâna cându
ne calcâmu. Chiar' si preste nópte e bine a des-
chide usí'a dela acést'a camera, care comunica cu
alta camera in care sta deschisa o feréstra. Déca
scade temperatur'a pâna cátra punctulu de ghia-
tia séu pre tēmpulu unei furtuni, atunci ferestrele se
inchidu si trebuie se ne multumim cu aerisatulu
de díu'a, séu punendu in comunicatiune aerulu
din mai multe camere cu celu din camer'a de
dormitu. In camer'a de dormitu nu trebuie a suferi
flori de acelea, cari au unu mirosu prea tare séu
prea patrundiatoriu. Unii le recomânda sub cuvântu
cá inspira acidu carbonicu si respira oxigenu, inse
atunci trebuie insemnatu si ace'a, cá cantitatea
gazuriloru absorbite si produse de flori este asia
de mica, iucátu dispere in façia schimbului de
gazuri, ce se intempla prin respiratiunea ómeniloru.
De ace'a potemu sustiené, cá florile n'au nici unu
rolu insemnatu pentru curatírea si imbunatatírea
aerului din locuintia; ele se potu privi mai multu
numai cá unu ornamentu placutu alu casei si pri-
virea loru ne face viét'i'a mai infforitóre si apoi
unde aflamu flori cultivate cu ingrigire in casa,
suntemu siguri cá si curatien'i'a se pastréza in
buna rēnduieía.

Déca avemu pentru copii o camera separata
pentru dormitu, si e si bine se avemu, atunci in-
data ce copii nu se afla in camer'a acést'a, se des-
chidu ferestrele.

Preste dí copii se umble celu puçinu dóue
óre prin aeru curatu. Aci o gradina plantata cum

se cade aduce mare folosu. Copii, cari se nascu primavér'a séu vér'a, suntu cu multu mai norocosi in privinti'a acést'a, cá cei ce se nascu tómn'a séu érn'a, de órece cei de-antau inca din primele díle ale nascerei au ocaziune a respirá aeru curatu.

Cându batu vènturi nordice, copii mici nu trebus lasati pe-afara si cu deosebire in tempulu celu de totu schimbatiu alu lunei lui Martie. Copii sub 2 ani nici decum se nu se scóta afara, déca temperatur'a a scadiutu sub 6 grade de frigu. Déca inse copii au trecutu de etatea acést'a, atunci se nu se retíe de a esí afara, fie pe ori si ce vreme; caldur'a, frigulu, plói'a, néu'a nu le mai strica acum, déca suntu imbracati acomodatu. Nu se afla nici unu midilocu altulu de a ne scuti in potriiva fluctuatiuniloru temperaturi, decátu deprindiendu-ne cátu de desu cu schimbarea ei.

A locu in odài in cari mucediescu si inflorescu obiectele, este unu atacu de-a dreptulu la sanetatea nóstra. Paretii unei locuintie cu ast'feliu de insusíri evaporéza in continuu aburi, cari causéza recirea aerului si-lu ingreunéza cu acesti aburi, prin care activitatea pielii si a plumaniloru omului se conturba fórté lesne.

Facéndu-si séu alegándu-si cinev'a o locuintia pe siesuri in de obsce este asiguratú de unu aeru mai uscatu si mai sanetosu, ér' temperatur'a nu este supusa unorú schimbári prea mari si dese. De asemenea pe deluri mai inalte, aerulu este usioru, curatu si uscatu, temperatur'a scadiuta si nu asia usioru variata. Persónele dispuše la bóle de peptu si de inima au inse a se feri de lucrarea aerului prea víu si subtíre alu muntiloru, cáci reulu in casulu acést'a se agravéza. Dinpotriiva a petrece in locuri uscate si redicate priesce fórté bine celoru molatici si cu bóle de stomacu. In vâi aerulu se incaldiesce neregulatu dupa cum este largimea séu angustimea lorú si este mai multu séu mai puçinu umedu, dupa cum cade directiunea vâii. Intr'o vale strimta fiindu circuliatiunea aerului prea mica, aerulu este impovoratu cu aburi si gasuri stricatióse. Dinpotriiva in vâi largi fiindu si circuliatiunea aerului mai mare, aerulu este curatu si sanetosu.

Cei ce locuescu in regiuni situate in apropierea apelorú, au aeru liuu, caldu dar' si fórté umedu, bogatu in róua, neguri si plói din caus'a evaporárii prea mari de apa.

A locu in paduri dese iúca nu este sanetosu, pentru cá aerulu este prea umedu si lumin'a sórelui prea puçina. Inse pàduri situate numai in partea nordica a locuintiei suntú fórté sanetóse si aducu multu bine locuitoriloru. In aceste regiuni vér'a e mai recorósa si érn'a mai caldurósa. Regiunile mocirlóse suntú pentru locuintia fórté nesametóse, pentrucá ele producu unu aeru prea umedu si impovoratu cu gasuri stricatióse provenite din putredírea materiiloru vegetalice si animalice.

(Va urmá.)

I. DARIU.

Prea scumpu.

Grisett'a. — Pofiti unu frumosu, trandafirú domnule!
Cavalerulu. — Cátu i-e pretiulu?
Grisett'a. — Cátu voiiti!
Cavalerulu. — Nu se póte mai eftinu?

Ar' preferi mân'a.

Cavalerulu. — Iertatu mi-a fi se ve offeru braçiulu meu?
Domnisiór'a. — Pentru ce nu si mân'a!?

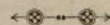
Cronica. — Adunarea generala a Asociatiunii transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, in urm'a hotarârei Comitetului centralu, se va intruni in estu anu la Sibiu in 16/28 Augustu. Publiculu român, care a aflatu că si in două locuri (la Bistritia si Naseudu) au fostu invitata Asociatiunea transilvana pentru de a-si tiene această adunare generala — se va întrebă că ce a potutu indemnă pre Comitetulu centralu alu Asociatiunii că se nu primésca de asta-data invitarea din nici o parte si se hotarésca convocarea adunarei generale érasu la Sibiu, unde s'a tiénutu acum de trei si respective patru ori si mai de-aprópe in auulu 1881. — Noi din parte-ne ne bucuramu de fericit'a idea ce i-a venitu d.-lui Georgiu Baritiu de a propusu intr'unirea adunarei generale a Asociatiunii transilvane la Sibiu. Si éta pentru-ce.

Asociatiunea transilvana a infintiatu in anulu din urma in Sibiu una scóla civila de fete impreunata cu internatu — redicându spre acestu scopu una zidire imposanta si adaptându-o ace'a intru tóte amesuratu cerintieloru tómpului modernu si a scolului pentru care o a menitu. Si judecându dupa exiguele contribúiri in favorulu acestei scóle si dupa puțin'a-i frecuentia — trebuie se conchidemu că inca e fórté micu numerulu acelor'a Români, cari voru fi cunoseñdu acestu institutu romanescu si modulu practiculu care se urméza in ace'l'a intru buna-crescerea si instruirea tenereloru odrasle ale Natiunii române. — Ér' intr'unirea la Sibiu a adunarei generale a Asociatiunii transilvane chiar' pre dílele cându se incepu inscrierile de eleve la această scóla — intinde cea mai buna ocasiune fie-carui Român ce se intereséza de institutiunile românesce, că se si cascige cunoscintia mai de-aprópe despre această scóla. — Din parte-ne suntemu convinsi că toti cei ce o voru cercetá, voru trebui se constateze că ce'a ce s'a feutu — bene s'a facutu; si déca le jace la inima crescerea tenerii generatiunii pre care se baséza speranti'a unui viitoru mai fericitu si plinu de marire a poporului românescu — voru stârui pentru assecurarea deplina a viitoriului acestui institutu de cultura românescu si pentru inmultírea eleveloru acelu'i'a.

M.M. L.L. Regele si Regín'a Romaniei in caletori'a loru la Berlinu au fostu intimpinati la gar'a din Budapest'a decâtra Imperatulu-Rege alu Austro-Ungariei; si in urm'a invitareii acestui'a in reintórcere s'au opritu la Maiestatea S'a in Vien'a. — M. S. Imperatulu-Rege alu Austro-Ungariei s'au portatu cu afabilitate intru adeveru amicala faća de Suveranii Romaniei. — Au datu prândiu de gala in onórea Maiestatiloru Loru si la departare

i-au petrecutu la gar'a calei ferate, si aici dupa-ce au ajutatú pre M. S. Regín'a Romaniei a se uréa in trenu si-au luatú adio sarutându mân'a Reginei si îmbracésiându cordialu pre Regele.

Episcopu romanu iubilante. In 24 si 25 l. z. n. se va serbá in Caransebesiu iubileulu de 50 ani a preotiei P. S. S. Episcopului diecesanu alu Caransebesiului *Joanu Popasu*. — Vomu reportá in numerulu venitoriu despre decursulu tuturoru festivitatiloru arangiánde cu acést'a ocasiune.

Gacitura de siacu.

De DOMNIC'A CIURCÍU n. BLAJESCU.

Be-	in	pe	tru	ve-	ti-	ne,	mi
A-	ti	chi	nii	mai	1 en-	mei	La-
mân-	tra	ve-	cu	es-	iu-	rea-	ti-
ci	lec-	ne	vi-	B.	si	ti	Ro-
nu-	dri-	dri!	te,	bes-	dí	pe	bi-
san-	se	e:	a-	te-	Has-	a	to-
e,	le	mân-	bin-	ca-	ra-	Ju-	deu.
vor	Ju-	De	Ho-	dri,	du-	re	tiu,

Se póte deslegá dupa saritur'a calului.

Gacitura numerica.

De GEORGIU MACELARIU.

21. 14. 12. 4. 9. 14. 15. {Semenata cu seara
Cin' o are bine-i pare.
20. 8. 10. 9. {Unde mai multi se aduna,
Déca 'lu béu i voia buna.
17. 3. 7. 18. 9. {Déca pre acest'a 'lu ai,
La inimicu nu te dái.
22. 6. 4. 18. 3. 16. 1. 19. {Elu tóte si le jertfesce,
[8. 13. 9. 19. 9.] Pentru patri'a ce-o iubesc.
- 1-25. {Natiunea prin ea cresce,
Se redica si-nfioresce.

— Terminulu de deslegare la ambele e 15 Maiu st. n. Intre deslegatori se voru sortiá carti, icóne si alte obiecte de valóre.